

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

De ocio fugiendo cap. xv

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

DE RATIONE COERCEN. LIBID.

Primū Lactuca, cuius semen (ut tradit Dioscorides) epoptum frequentes libidinum imaginationes in somno coepescit, & ueneri arcendæ plurimum suffragatur. Portulaca quoq; & ipsa ueneris impetum reprimat, & succo suo si potatur multum prodest. Idem præstare Allium crudum, Cucurbitam, Moraq; medici autumant. Addunt præterea medici multa alia olera eiusdem uis & uirtutis, quæ quidem haud satis ocii uisus sum mihi habuisse ad indagandum, nec satis idoneus auctor ad tradendum. In leguminibus autem Lentæ optimæ habentur ad esum, pro continentia amatoribus. Inter carnes Palūbes prædicantur, & præcipuæ torquati. Inter pisces quæ iam dudum sunt alicuius præcii, sed ætate proxima parentum nostrorum maxime contemptibiles, ranæ, & similiter testudines, quæ idem facere creduntur. Sed de his satis professio hæc medici magis est quàm theologi, aut (ut uerius dicam) sacerdotis imperit.

De ocio fugiendo,

Cap. XV.

Reliquum est, ut de fugiendo ocio deinceps dicamus: nam si uolumus ab immundis cogitationibus repurgare, atq; custodire præcordia, & proteruiam carnis summittere, parum proderit abstinentia ciborum & iuniorum frequentia, nisi ocium, pariterq; desidiam fugiamus, quod malatum cogitationum, atq; omnium delictiarum, atq; flagitiorum pater est, pudicitia hostis, & honestissimi cuiusq; negotii acerrimus inimicus. Fugare autem ocium facile poterimus, si digno quopiam opere ita semper occupati fuerimus, ut quotiescūq; aduersarius noster nos adire tentauerit, clausum aduersus se pectus inueniat, intentumq; negotiis melioribus, ac præoccupatum spiritali præsidio, & diuina custodia præmunitum. Obseruat namq; assidue inimicus ut nos inueniat uacantes, scopis mundatos, & ociosos: quo uad

care possumus dolosis suggestionibus suis, & machinamentis, quæ dolose ceruicibus nostris intendit. Quam ob rem nobis optandū non est, id quod petulantes quidam faciunt qui dies festos ideo appetunt, ut liceat sibi per ocium intermissis aliis necessariis, & honestis negotiis, aleam, talosq; aut tesseras ludere, uentriq; & uoluptatibus indulgere: aut rursus ut inertes alii, quibus ferriæ semper sunt, & in summa inertia, et in profundo ocio conscripti uiuunt, si id uiuere merito dici potest, & non potius interire, quando talis uita, sit mors uerius appellanda quam uita. Inde pfecto assumit sibi libido uires, atq; hoc potissimum reparatur, & nutritur alimento. Nec ab re Ouidianum illud circumfertur uulgo notum.

Queritur Agistus quare sit factus adulter.

In promptu causa est, desidiosus erat.

Vnde alter poeta. Amor, inquit, iuuenta gignitur, luxu, & ocio, Nutritur inter læta fortunæ bona. Idcirco Cynicus ille Diogenes, dixit amorem ociosorum etiam negociū: quoniam is maxime, & potissimū alligat ocio deditos, qui dum nullis seriis ac honestis rebus delectantur, facile amore capti in rem negociosissimam incurrunt. Senserat & Dionysius tyrannus id esse turpissimum, qui percunstanti cuidam, num fortè esset ociosus, ut sine sua molestia adiri posset. Absit, inquit, ut hoc mihi accidat unquā. Vbi modo sunt pleriq; uel nostri etiam ordinis homines, qui maiorem diei, ac noctis partē ad fallendum tempus, ludis nugisq; conterunt ut eos quancuncq; adeas a seriis negotiis semper inuenias ociosos. Nihil est sane rei, quod casto proposito officere peius possit, q̄ eiulmodi ignauia. Deuitāda est igitur, iuxta illud, improba Siren, desidia: & impensius semper honestæ cupiam rei intendendus animus: ne interim dum per ocium libera mens incautius euagatur, fiat dæmonum fraudibus obuia, imo pingatq; imprudenter in libidinis laqueos, & male capiatur. Impossibile dicit Aristoteles esse, nihil agentem

DE RATIONE COERCEN. LIBID.

bene agere. Et ne quis forte parui negotii esse existimet, scire ocium fugere, ac me hic multum operę frustra perdere, audi quæso quid Chilo ille Lacedæmonius unus ex septē sapientibus Græciæ de hac ipsa re senserit. Is, n. interrogatus quid esset in uita difficile: ita respondit. Arcana reticere, & ocium recte, sapienterq; disponere. Optime sane, quandoquidem ocii uitium nisi honesto quodpiam negotio rite discuti non possit: in quo multi errant falso iudicio decepti. Pessimum itaq; malum est ocium maximeq; fugiendum: ut pote quod docere, & suadere nefandissima quæq; soleat. Extat p̄clarū Catonis uerbū. Nihil agendo hoies male agere addiscere. Sed q̄to aptius nobis hoc loco recensendū est Antonii Abbatis factum, q̄ Catonis dictū. Hunc, n. quū ex dæmonis fraude plus solito longū solitudinis ocii affligeret, ita cœlitus, qua potissimū rōne resistere tētatori, admonitū ferūt. Et nāq; Angelus monachi p̄sonam referēs astare uisus est: qui quū aliquādiu humi p̄stratus orasset, surgēs fuscillas uicissim texebat, rursusq; orabat: at p̄ cōuersus deniq; ad Antoniū, qui hæc admirabūdus, & intra se tacitus cōsiderabat, dixit. Ita & tu Antoni facito. Et hoc dicto una cū uoce discescit. At uero Antonius deinceps huiusmodi secutus oraculū, laboris, precumq; uicissitudine usus, & ocii, & solitudinis post hæc tædiū, unā cū fraudibus dæmonū facile superauit. Idē quoq; à multis aliis uiris sanctis accepimus fuisse seruātū: usq; adeo, ut sub Paciono abbate quingētos, & amplius monachos opera tm̄ manuum, nulla aliunde adiutos ope parasse sibi uictū, uestitumq; legamus. Fuit olim in uastissimis desertis Ægypti apud antiquos illos eremitas celebratissima sentētia: monachum operantem uno tm̄ dæmone uexari: at ociosum, innumeris. Non est ergo ut quisquā genus aliquod exercitationis, modo honestum sit, reiiciendum putet, ut ocium, & cū ocio dæmonem à se repellat: quod quibus sit exercitationibus præstandum, deinceps dicemus.